

ผลการดำเนินงาน
โครงการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา
วันพฤหัสบดีที่ 27 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2550

จัดทำโดย
คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ
สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ธันวาคม 2550

สารบัญ

โครงการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมของกรุงเทพฯ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	1
ประเภทกิจกรรม	1
หน่วยงานเจ้าของโครงการ	1
ผู้เข้าร่วมโครงการ	1
สถานที่จัดโครงการ	2
ระยะเวลาดำเนินโครงการ	2
คณะกรรมการดำเนินการโครงการ	2
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	2
กำหนดการ	3
ผลการดำเนินงาน	4
รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ	4
กิจกรรม	5
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	5
ผลการประเมินโครงการ	6
ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	6
ประมวณภาพกิจกรรม	7
ภาพผนวก 1 : หนังสืออนุมัติโครงการ	8
ภาคผนวก 2 : แผนการดำเนินงานและภาระหน้าที่	9
ภาคผนวก 3 : สารบัญเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของกรุงเทพฯ	11
ภาคผนวก 4 : แบบประเมินกิจกรรมวันขึ้นปีใหม่	16

โครงการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันเทคโนโลยีได้ก้าวเข้ามาสู่ชีวิตประจำวันและสังคมอย่างรวดเร็ว จากการเปลี่ยนแปลงในสังคม จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบสังคมบางองค์ประกอบไม่ได้รับการเปลี่ยนแปลงไปด้วยมากนัก หรือถ้าจะเปลี่ยนแปลงไปก็อาจจะทำได้ช้ามาก หรืออาจถูกทอดทิ้งเลยเลยไม่ได้รับความสนใจเลย แต่อย่างไรก็ตามแม้สังคมจะเปลี่ยนแปลงไปในทางก้าวหน้าทันสมัยเท่าใดก็ตาม ทั้งที่เป็นรากฐานของสังคมก็ยังคงดำรงอยู่ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นได้แก่ ประวัติศาสตร์ของสังคม ศิลปวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ สังคมคงจะไม่สามารถทำลายรากฐานนั้น ให้หมดไปได้ มีแต่เพียงว่าจะทำอะไรให้สิ่งที่เป็รากฐานยังได้รับการจารึกและรักษาให้ดำรงคงอยู่ให้คนในสังคมได้รับความเข้าใจเป็นอย่างดี

สำนักคอมพิวเตอร์ มีภารกิจอีกด้านหนึ่งคือ การอนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่เอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยภูมิปัญญาท้องถิ่นอันเป็นมรดกไทย รวมทั้งการสร้างสรรคและส่งเสริมภูมิปัญญาไทยให้เป็นรากฐานของการพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถพัฒนาสู่สากลได้ จากภารกิจดังกล่าวสำนักคอมพิวเตอร์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการการอนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่เอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรม ให้ยั่งยืน ซึ่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นที่ตั้งของสถานที่ทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และวัดวาอารามต่าง ๆ มากมาย แต่ละแห่งก็มีประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย ดังนั้น องค์ความรู้จากประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม นั้น จึงจำเป็นต้องมีการรับฟังในทางวิชาการจากวิทยากร ที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญในการบรรยายในสถานที่ดังกล่าว ตลอดจนการไปทัศนศึกษาจากสถานที่จริง และนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา
2. เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้เกิดองค์ความรู้ในประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา
3. เพื่อให้บุคลากรได้ใช้เวลาส่วนหนึ่ง ในการดำเนินชีวิตเข้าใจและเข้าถึงรากฐานที่สำคัญอันหนึ่งของสังคม

ประเภทกิจกรรม

1. การบรรยายทางวิชาการ โดยวิทยากรจากสำนักพระราชวัง
2. การทัศนศึกษา เพื่อสร้างประสบการณ์จริงของวัดต่าง ๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หน่วยงานเจ้าของโครงการ

สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้บริหาร ผู้ชำนาญการ ที่ปรึกษา อาจารย์ และบุคลากร สำนักคอมพิวเตอร์ ทั้งหมดจำนวน 44 คน

สถานที่จัดโครงการ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ พระราชวังบางปะอิน และวัดรอบเกาะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

โครงการนี้เป็นโครงการ ครั้งที่ 1 ดำเนินการในวันพฤหัสบดีที่ 27 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2550

คณะกรรมการดำเนินการโครงการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิรินุช เทียนรุ่งโรจน์	ที่ปรึกษา
2. อาจารย์สาโรช เมฆลานนท์	ที่ปรึกษา
3. ดร.ชนิษฐา รุจิโรจน์	ที่ปรึกษา
4. อาจารย์อรรถนพ โพธิสุข	ที่ปรึกษา
5. นายชนศักดิ์ เพ็ชรวารี	ประธานกรรมการ
6. นางสาวสุนานฎ อัครวงศ์ไพศาล	กรรมการ
7. นายณัฐ นาคเทวัญ	กรรมการ
8. นางสาวมณฑล ลีมีกิจเจริญภรณ์	กรรมการ
9. นางสาวสาวิตรี ตรีนาค	กรรมการ
10. นายदनัย มณฑาทิพย์กุล	กรรมการ
11. นางสาวสมถวิล บางคำหลวง	กรรมการและเลขานุการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้มีการดำเนินการจัดทำกิจกรรมทางด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
2. บุคลากรสำนักคอมพิวเตอร์ ได้มีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของวัดมากขึ้น
3. บุคลากรได้ใช้เวลาส่วนหนึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

กำหนดการ

- 8.00 น. ออกเดินทางจาก มศว โดยรถยนต์โดยสารของมหาวิทยาลัย สู่จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา เพื่อไปศึกษาประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมจากสถานที่จริง
- 9.30 – 10.00 น. เดินทางถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำบุญถวายสังฆทาน ณ วัดนิเวศธรรมประวัติ
เพื่อเป็นสิริมงคล
- 10.00 - 12.00 น. เยี่ยมชมพระราชวังบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พร้อมรับฟังคำบรรยายโดย
วิทยากรจากสำนักพระราชวัง
- 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 14.00 น. ออกเดินทางจากพระราชวังบางปะอิน ไปไหว้พระวัดพนัญเชิงวรวิหาร เพื่อสักการะ
พระพุทธรูปไตรรัตน์นายกซึ่งเป็นวัดมหามงคล ด้านการค้าพาณิชย์รุ่งเรือง และ
ความสำเร็จในการทำงาน
- 14.00 – 15.00 น. เดินทางไหว้พระวัดใหญ่ชัยมงคล ซึ่งเป็นวัดที่มีมงคลทางเมตตามหานิยม
- 15.00 – 16.00น. เดินทางไหว้พระมงคลบพิตร พระคู่บ้านคู่เมือง อยุธยา เพื่อความเป็น สิริมงคลทุกด้าน
ณ วัดมงคลบพิตร
- 16.00 -18.00 น. รับประทานอาหารเย็น
- 18.00 น. เดินทางกลับถึง มศว โดยสวัสดิภาพ

ผลการดำเนินงาน

โครงการนี้เป็นการจัดโครงการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และ ศิลปวัฒนธรรม ทางคณะจัดงานได้เลือกสถานที่คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพราะจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา มาจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีประวัติความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน ควรค่าแก่การเรียนรู้เป็นอย่างมาก

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิรินุช เทียนรุ่งโรจน์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณี รักษาเกียรติศักดิ์
3. ดร.ชนิษฐา รุจิโรจน์
4. อาจารย์สาโรช เมลาณนท์
5. อาจารย์อรรรณพ โพธิสุข
6. อาจารย์ทะนุพงศ์ ศรีกาพลสินธุ์
7. นายสมบุญ อุดมพรมย์
8. นายดิเรก อึ้งตระกูล
9. นายมหัทธวัฒน์ รักษาเกียรติศักดิ์
10. นางศิริศศิเกษม สุโพธิ์ภาค
11. นางกรัณท์รัตน์ ศรีกาหลง
12. นายชนรรณพ อินตาสา
13. นายไพโรจน์ ผาสวรรณ์
14. นายสันติ สุขยานนท์
15. นายนคร บริพันธ์มงคล
16. นางสาวจันทนา หมื่นพันธ์
17. นายมานิตย์ ขวัญยืน
18. นางสุรชาติพิย ผนวกสุข
19. นายประกิจ ลีลาเชี่ยวชาญกุล
20. นายเฉลิมพล คำนิกรณ
21. นายชัยวัฒน์ ช่างกลิ้ง
22. นายพงศ์ภูมิพันธ์ เตี้ยอนุกุล
23. นางสาวพรทิพย์ พงษ์สวัสดิ์
24. นางสาวสุวิมล คงศักดิ์ตระกูล
25. นางสาวภักดิ์สรณ์ วงศ์จิรภัทร
26. นางสาววันทนา ผ่องภักดิ์
27. นางสาวมณฑลลี ลิ้มกิจเจริญภรณ์
28. นางสาวสุจิตา จิวังกูร
29. นางสมถวิล บางคำหลวง
30. นางสาวสาวิตรี ตรีนาค
31. นางสาวสุรนาฏ อัครวงศ์ไพศาล
32. นายเชียงชล เหลืองอ่อน
33. นายถาวร หงษ์ทอง
34. นายกิตติภูมิ มิ่งแมน
35. นายณัฐ นาคเทวัญ
36. นายนิรันดร์ ศรีตะปัญญะ
37. นายชนศักดิ์ เพ็ชรวารี
38. นางสาวอรุณรัตน์ ทองคำ
39. นางสาวจิตติมา ช่างไม้
40. นางวรรณิ์ สมบุญประเสริฐ
41. นายदनัย มณฑาทิพย์กุล
42. นายปรุฑมภ์ พงศ์พุดมานนท์
43. นายประชา สีใจ
44. นายสำราญ มีสมเสริฐ

กิจกรรม

ออกเดินทางจาก มศว(ประสานมิตร) ไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อไปพระราชวังบางปะอิน ทำบุญสังฆทานที่วัดนิเวศธรรมประวัติที่อยู่ตรงข้ามพระราชวังบางปะอิน หลังจากนั้นเที่ยวชมพระราชวังบางปะอิน โดยมีวิทยากรจากพระราชวังบางปะอินให้ความรู้ หลังรับประทานอาหารเที่ยงที่พระราชวังบางปะอินเรียบร้อยแล้ว ออกไหว้พระที่ตัวเมืองอยุธยา ได้แก่ วัดพนัญเชิง วัดใหญ่ชัยมงคล และ วัดมงคลบพิตร จนถึงเวลา 16.00 น ออกเดินทางเพื่อไปรับประทานอาหารที่ร้านริมน้ำ ที่ตลาดกลางการเกษตร จนถึงเวลา 18.00 น. ออกเดินทางกลับ มศว(ประสานมิตร)

ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

1. ค่าอาหารกลางวัน	50 ชุด	2,000	บาท
2. ค่าอาหารเย็น	50 คน	8,290	บาท
3. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	2 คัน	3,500	บาท
4. ค่าตอบแทนวิทยากร	2 คน	1,000	บาท
5. ค่าของที่ระลึกวิทยากร	4 ชิ้น	300	บาท
6. ค่าตอบแทนพนักงานขับรถ	2 คน	800	บาท
7. ค่าผ่านทางพิเศษ	2 คัน	330	บาท
8. ค่าน้ำดื่ม	4 แพ็ค	300	บาท
9. ค่าอาหารว่าง	50 ชุด	700	บาท
10. อุปกรณ์เล่นเกม	1 ชุด	300	บาท
11. ค่าเครื่องสังฆทาน	3 ชุด	750	บาท
รวม		18,270	บาท

ผลการประเมินโครงการ

	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ต่ำเฉลี่ย	ผลการประเมิน
กิจกรรม						
1. กิจกรรมมีความสนุกสนาน รื่นเริง	19.2 (5)	73.1 (19)	7.7 (2)	-	3.12	ดี
2. จำนวนชั่วโมงในการร่วมกิจกรรมอบรมมีความเหมาะสม	11.5(3)	73.1(19)	15.4(4)	-	2.96	พอใช้
3. ระหว่างกิจกรรม มีการสอดแทรกเนื้อหาสาระความรู้	19.2 (5)	57.7(15)	23.1(6)	-	2.96	พอใช้
4. ภาพวีดิทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมในรอบปีที่ผ่านมาของ สนค.	34.6(9)	53.8(14)	11.5 (3)	-	3.23	ดี
พิธีกร						
5. พิธีกรดำเนินกิจกรรมได้ตามกำหนดการ	23.1 (6)	33.8(14)	23.1(6)	-	3.00	ดี
6. พิธีกรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรม	11.5(3)	76.9(20)	7.7(2)	3.8(1)	3.96	ดี
สถานที่						
7. สภาพและบรรยากาศโดยรวมของห้องมีความเหมาะสม	23.1(6)	65.4(17)	11.5(3)	-	3.12	ดี
8. อุปกรณ์ประดับห้องให้เข้าบรรยากาศงานปีใหม่มีความเหมาะสม	34.6(9)	61.5(16)	3.8(1)	-	3.31	ดี
ทั่วไป						
9. การประชาสัมพันธ์โครงการเป็นไปอย่างทั่วถึงและทันเวลา	30.8(18)	69.2(8)		-	3.31	ดี
10. ชนิดของอาหารที่แต่ละ ฝ่ายจัดเตรียมมา	42.3(11)	53.8(14)	3.8(1)	-	3.38	ดี
11. บรรยากาศโดยรวมในการจัดงาน	42.3(11)	50.0(13)	7.1(2)	-	3.35	ดี

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1. มีการล่าช้าในการตอบรับการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้การติดต่อราชการเพื่อขอเข้าชมทำได้ช้า
2. ขาดการทำการประเมินโครงการทำให้ไม่ทราบความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ประมวลภาพกิจกรรม

ภาพผนวก 1 : หนังสืออนุมัติโครงการ

สำเนา

ที่ ศธ 0519.14/1424

สำนักคอมพิวเตอร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 ถนนสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา

กรุงเทพฯ 10110

3 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขออนุมัติโครงการเข้าเยี่ยมชมพระราชวังบางปะอิน

เรียน เลขาธิการพระราชวัง

ด้วยสำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดโครงการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา และเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้เกิดองค์ความรู้ในประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา

สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พิจารณาเห็นว่าพระราชวังบางปะอินเป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งทางประวัติศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับการศึกษารับรู้โครงการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยาดังกล่าว สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงใคร่เรียนมาเพื่อขออนุมัติโครงการเข้าเยี่ยมชมพระราชวังบางปะอิน พร้อมมีวิทยากรนำชม และสถานที่จอดรถ จำนวน 2 คัน (รถยนต์โดยสารปรับอากาศขนาดเล็ก จำนวน 1 คัน และรถยนต์ตู้ จำนวน 1 คัน) ในวันพฤหัสบดีที่ 27 ธันวาคม 2550 เวลา 08.30 – 12.00 น. โดยมีผู้เข้าเยี่ยมชม จำนวน 50 คน ดังรายชื่อแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริสุข เทียนรุ่งโรจน์)

ผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานผู้อำนวยการ

โทรศัพท์ 0-2259-2218

โทรสาร 0-2259-2217

ภาคผนวก 2 : แผนการดำเนินงานและภาระหน้าที่

แผนการดำเนินงาน

วัน / เดือน / ปี	กิจกรรม	ระยะเวลา
15 พย. 2550	ติดต่อคุณวิชัยที่พระราชวังบางปะอินเพื่อสอบถามการเข้าเยี่ยมชม	1 วัน
3 ธค. 2550	ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าชมพระราชวังบางปะอิน ส่ง FAX ไปที่สำนักราชวัง พร้อมติดต่อคุณวันชัยเพื่อขอเยี่ยมชมและขอวิทยากรนำชม	1 วัน
15 ธค 2550	ติดต่อร้านริมน้ำเพื่อสอบถามการจองสถานที่ และทำการจองสถานที่ในการรับประทานอาหารมื้อเย็นในวันที่ 27 ธันวาคม 2550	1 วัน
20 ธค. 2550	ติดต่อคุณวันชัยเพื่อยืนยันการเข้าเยี่ยมชมพระราชวังบางปะอิน	1 วัน
21 ธค. 2550	ติดต่อคุณเล็กเพื่อสั่งอาหารกลางวันเพื่อรับประทานในวันที่ 27 ธันวาคม 2550 ระหว่างการเข้าเยี่ยมชมพระราชวังบางปะอิน	1 วัน
26 ธค. 2550	จัดซื้อเครื่องสังฆทานในการทำสังฆทานที่วัดนิเวศธรรมประวัติ จำนวน 3 ชุด	1 วัน
	จัดทำแผ่นพับให้ความรู้ในสถานที่ที่เดินทางเข้าเยี่ยมชม	
	คณะกรรมการจัดเตรียมการเดินทางและเตรียมเกมส์ เพื่อเล่นในระหว่างการเดินทาง	
	ติดต่อร้านริมน้ำเพื่อสั่งอาหารและ ยืนยันการจองสถานที่เพื่อรับประทาน อาหารมื้อเย็นในวันที่ 27 ธันวาคม 2550	

ภาระหน้าที่

ลำดับ	งาน	หน้าที่	ผู้ดูแล	วันส่งงาน
1	ติดต่อประสานงานกับทางพระราชวังบางปะอินเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าเยี่ยมชม	ติดต่อประสานงานกับคุณวันชัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าเยี่ยมชม	สุรนาฏ	15 พย. 2550
		ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าชมพระราชวังบางปะอิน	สุรนาฏ	3 ธค. 2550
		ติดต่อประสานงานกับคุณวันเพ็ญยืนยันการเข้าเยี่ยมชมพระราชวังบางปะอิน	สุรนาฏ	20 ธค. 2550
2	สั่งอาหารมื้อกลางวัน	ติดต่อคุณเล็กเพื่อสั่งอาหารกลางวันจำนวน 50 ชุด	สุรนาฏ	21 ธค. 2550
3	ติดต่อร้านริมน้ำในการรับประทานอาหารมือเย็น	ติดต่อสอบถามการจองสถานที่ที่ร้านริมน้ำ	ชนศักดิ์	15 ธค. 2550
		ส่งจองอาหารและยืนยันการจองสถานที่ที่ร้านริมน้ำ	ชนศักดิ์	26 ธค. 2550
4	จัดเตรียมเครื่องสังฆทาน	จัดซื้อเครื่องสังฆทาน	ชนศักดิ์	25 ธค. 2550
5	จัดเตรียมการเดินทางและเกมส์	จัดเตรียมแผ่นพับให้ความรู้ในสถานที่ที่จะไปเยี่ยมชม	มลชลิ	26 ธค. 2550
		จัดเตรียมการเดินทางในวันที่ 27 ธค. 2550	दनัย, สาวิตรี, นัฐ	
		จัดเตรียมเกมส์เพื่อใช้ในการเล่นในระหว่างเดินทาง	สมถวิล, มณฑล	

ภาคผนวก 3 : สารานุกรมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา

“ราชธานีเก่า อู่ข้าวอู่น้ำ เลิศล้ำกานท์วิ คณิตศรีอยุธยา”

417 ปีแห่งการเป็นราชธานีเก่าแก่ของสยามประเทศ ประกอบด้วย 5 ราชวงศ์ คือ ราชวงศ์อู่ทอง ราชวงศ์สุพรรณภูมิ ราชวงศ์สุโขทัย ราชวงศ์ปราสาททอง และราชวงศ์บ้านพลูหลวง มีกษัตริย์ปกครองทั้งสิ้น 33 พระองค์ โดยมีปฐมกษัตริย์ คือ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) พระนครศรีอยุธยาจึงนับเป็นราชธานีที่มีอายุยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ตลอดระยะเวลา 417 ปี ที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีแห่งราชอาณาจักรไทย มิได้เป็นเพียงช่วงแห่งความเจริญสูงสุดของชนชาติไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างสรรคอารยธรรมของหมู่พลมณฑลชาติซึ่งเป็นประจักษ์แก่นานาอารยประเทศอีกด้วย แม้ว่ากรุงศรีอยุธยาจะถูกทำลายเสียหายจากสงครามกับประเทศเพื่อนบ้านหรือจากการบุกรุกขูดคั้นของพวกเขาเอง แต่สิ่งที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบันนี้ยังมีร่องรอยหลักฐานซึ่งแสดงอัจฉริยภาพ และความสามารถอันยิ่งใหญ่ของบรรพบุรุษแห่งราชอาณาจักรผู้กตัญญูที่สร้างสรรคความเจริญรุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรม และความมั่งคั่งไว้ให้แก่ผืนแผ่นดินไทย หรือแม้แต่ชาวโลกทั้งมวล จึงเป็นที่น่ายินดีว่า องค์การยูเนสโก โดยคณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติรับนครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีอาณาเขตครอบคลุมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และเป็นพื้นที่ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นอุทยานประวัติศาสตร์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 ไว้ในบัญชีมรดกโลก เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ณ กรุงคาร์เทจ ประเทศตูนีเซีย พร้อมกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย – อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย - อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรโดยจะมีผลให้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาที่ประเทศต่างๆ ได้ทำร่วมกัน จึงสมควรที่อนุชนรุ่นหลังจะได้ไปศึกษาเยี่ยมชมเมืองหลวงเก่าของเราแห่งนี้

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่เป็นโบราณสถาน ได้แก่ วัด และพระราชวังต่าง ๆ พระราชวังในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีอยู่ 3 แห่ง คือ พระราชวังหลวง วังจันทร์เกษมหรือวังหน้า และวังหลัง นอกจากนี้ยังมีวังและตำหนักนอกอำเภพระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นที่สำหรับเสด็จประพาส ได้แก่ พระราชวังบางปะอิน ในเขตอำเภอบางปะอิน และตำหนักนครหลวง ในเขตอำเภอนครหลวง

ภูมิประเทศของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่าน 3 สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ แม่น้ำป่าสักไหลผ่านทางทิศตะวันออก และแม่น้ำลพบุรี (ปัจจุบันเป็นคลองเมือง) ไหลผ่านทางด้านทิศเหนือแม่น้ำสามสายนี้ ไหลมาบรรจบกันโอบล้อมรอบพื้นที่ของตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา ตัวเมืองจึงมีลักษณะเป็นเกาะ เราจะเห็นบ้านเรือนปลูกเรียงรายหนาแน่นตามสองข้างฝั่งแม่น้ำแสดงถึงวิถีชีวิตของผู้คนที่ผูกพันอยู่กับสายน้ำมายาวนาน

พระราชวังบางปะอิน

พระราชวังบางปะอิน ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระราชวังบางปะอิน มีประวัติความเป็นมาตามพระราชพงศาวดารครั้งกรุงศรีอยุธยาว่า " พระเจ้าปราสาททอง หรือพระศรีสรรเพชญ์ที่ 5 (พ.ศ. 2172-2199) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังแห่งนี้ขึ้นบนเกาะบ้านเลน ในลำแม่น้ำเจ้าพระยา"

ตามพระราชพงศาวดารกล่าวว่า พระเจ้าปราสาททองเป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระเอกาทศรถประสูติแต่หญิงชาวบ้าน ซึ่งพระองค์ทรงพบเมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินโดยเรือพระที่นั่งแล้วเกิดลมลงตรงเกาะบางปะอิน เมื่อพระเจ้าปราสาททองขึ้นครองราชย์ในปี พ.ศ. 2173 แล้วต่อมาในปี พ.ศ. 2175 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดขึ้นวัดหนึ่งบนเกาะบางปะอินตรงบริเวณเขตแดนเดิมของพระมารดา พระราชทานชื่อว่า " วัดชุมพลนิกายาราม " และให้ขุดสระน้ำสร้างพระราชนิเวศสถานขึ้นกลางเกาะเป็นที่สำหรับเสด็จประพาส แล้วสร้างพระที่นั่งองค์หนึ่งขึ้นริมสระน้ำนั้น พระราชทานนามว่า " พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ " พระราชวังแห่งนี้จึงเป็นที่ประพาสสำราญพระราชหฤทัยของพระเจ้าแผ่นดินในสมัยกรุงศรีอยุธยาตลอดมา และคงรกร้างทรุดโทรมไปแต่ครั้งเสียกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ.2310 เป็นต้นมา

พระราชวังบางปะอิน ได้รับการบูรณะฟื้นฟูขึ้นอีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งองค์หนึ่งสำหรับเป็นที่ประทับ มีเรือนแถวสำหรับฝ่ายในและมีพลับพลาริมน้ำ เป็นต้น ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระองค์โปรดที่จะเสด็จประพาสพระราชวังบางปะอินอยู่เสมอ ด้วยทรงปรารถนาว่าเป็นเกาะอยู่กลางน้ำ เงียบสงบ ร่มรื่น และเคยเป็นที่ประทับประพาสของสมเด็จพระบรมชนกนาถมาก่อน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งและสิ่งก่อสร้างต่างๆ ขึ้น ดังที่ปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งยังคงใช้เป็นที่พักต้อนรับพระราชอาคันตุกะ และพระราชทานเลี้ยงรับรองในโอกาสต่างๆ เป็นครั้งคราว

::: สถานที่ที่น่าสนใจในพระราชวังบางปะอิน :::

เขตพระราชฐานชั้นนอก ประกอบด้วย พระที่นั่งซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงใช้สำหรับการออกมหาสมาคมและพระราชพิธีต่างๆ

สิ่งสำคัญในเขตพระราชฐานชั้นนอกของพระราชวังบางปะอิน ได้แก่ หอเหมมณเฑียรเทวราช สภาคารราชประยูร พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ และพระที่นั่งวโรภาษพิมาน

เขตพระราชฐานชั้นใน เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ สมเด็จพระอัครมเหสี พระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายใน และข้าบาทบริจาริกา

วัดพนัญเชิง

วัดพนัญเชิง เป็นวัดที่มีมาแต่โบราณก่อนการสร้างกรุงศรีอยุธยา ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าใครเป็นผู้สร้าง ตามหนังสือพงศาวดารเหนือกล่าวว่า พระเจ้าสายน้ำผึ้งเป็นผู้สร้างและพระราชทานนามว่า “วัดเจ้าพระนางเชิง” ในพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐกล่าวว่า แรกสถาปนาพระพุทธรูปเจ้าพนัญเชิง พ.ศ. 1867 ก่อนพระเจ้าอู่ทองสร้างกรุงศรีอยุธยา 26 ปี เป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่ หน้าตักกว้าง 14 เมตรเศษ สูง 19 เมตร เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางสมาธิ

ในจดหมายเหตุของแคมเฟอร์ เขียนครั้งกรุงศรีอยุธยาว่า พระพุทธรูปองค์นี้เป็นของมอญ ในหนังสือภูมิสถานของอยุธยาว่าเป็นของพระเจ้าสามโปเตียน ซึ่งน่าจะเพี้ยนมาจากภาษาจีนว่า ซำปอกง แปลว่า รัตนตรัย ตามหลักฐานในประวัติศาสตร์ยังคงไม่พบว่า กษัตริย์อยุธยาองค์ใดที่มีพระนามว่าสามโปเตียน

พระพุทธรูปองค์นี้ชาวจีนนับถือมาก เรียกว่า ซำปอกง คนไทยเรียกทั่วไปว่า หลวงพ่อโต หรือหลวงพ่อบุญเชิง

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาปรากฏว่าสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงซ่อมครั้งหนึ่ง และต่อมาพระเจ้าแผ่นดินกรุงศรีอยุธยาจะซ่อมแซมกันต่อมาอีกหลายพระองค์ และเรียกกันว่า “วัดพระพนัญเชิง” บ้าง “วัดพระเจ้าพนัญเชิง” บ้าง

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกองค์แรกได้ทรงปฏิสังขรณ์ และได้รับการบูรณะต่อมาหลายพระองค์ โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้บูรณะใหม่ทั้งองค์ เมื่อปลายพ.ศ. 2397 แล้วถวายพระนามพระพุทธรูปว่า “พระไตรรัตนนายก”

ในรัชกาลที่ 5 พ.ศ.2444 เกิดเพลิงไหม้ผ้าห่มพระเจ้าพนัญเชิง ซ่อมแซมเสร็จเมื่อ พ.ศ.2444 กรมศิลปากรได้ทำการซ่อมแซมอีก เมื่อ พ.ศ.2494 พระพุทธรูปองค์นี้เป็นที่นับถือทั้งชาวไทยและชาวจีน ในพระราชพงศาวดารกล่าวว่า เมื่อกรุงศรีอยุธยาจะเสียแก่พม่าครั้งที่สองนั้น พระพุทธรูปองค์นี้มีน้ำพระเนตรไหลออกมาทั้งสองข้าง

วัดใหญ่ชัยมงคล

วัดนี้เดิมพระเจ้าอู่ทองทรงสร้างเมื่อ พ.ศ. 1900 สำหรับเป็นสำนักของพระสงฆ์ ซึ่งไปบวชเรียนมาแต่สำนักพระวันรัตนมหาเถรในลังกาทวีป เรียกนามนิกายนี้ว่า “คณะป่าแก้ว” จึงได้นามว่า “วัดป่าแก้ว” ต่อมาคนทั้งหลายพากันเลื่อมใสบวชเรียนพระสงฆ์ นิกายนี้ก็เจริญแพร่หลาย

พระราชชาติปิตุจฉาธิบติสงฆ์นิกายนี้เป็นสมเด็จพระวันรัตน มีตำแหน่ง เป็นสังฆราชฝ่ายขวา คู่กับพระพุทธรูปมหาจารย์ ซึ่งเป็นอธิบดีสงฆ์ฝ่ายคันถธุระ รับผิดชอบสังฆราชฝ่ายซ้าย และวัดนี้เป็นที่สถิตของสมเด็จพระสังฆราช จึงได้ชื่อว่า “วัดเจ้าพระยาไท” สำหรับพระอุโบสถของวัดนี้ พระเกียรติราชาเคยไปเสด็จเทียมนิธิฐานแข่งบารมีกับขุนนางศรียราชก่อนที่จะได้ราชสมบัติ ในแผ่นดินสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระมหาอุปราชแห่งพม่าได้ยกกองทัพเข้าตีกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 2135 หมายจะปราบปรามเมืองไทยไว้ในอำนาจ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงยกกองทัพออกไปต่อสู้ข้าศึก จนได้ชนช้างกับพระมหาอุปราช ที่ตำบลหนองสาหร่าย แขวงเมืองสุพรรณบุรี สมเด็จพระนเรศวรมหาราชมีชัยชนะ ทรงฟันคู่อริสิ้นพระชนม์บนคอช้าง แต่ครั้งนั้นไม่สามารถจะตีกองทัพของข้าศึกให้แตกยับเยินไปได้ เนื่องจากกองทัพต่าง ๆ ติดตามไปไม่ทันพระองค์ ครั้งเมื่อเสร็จการสงครามแล้ว สมเด็จพระนเรศวรมหาราชจึงทรงพิโรธแม่ทัพนายกองเหล่านั้น จะให้ประหารชีวิตแม่ทัพนายกองที่ตามเสด็จไปไม่ทันเสียให้หมด สมเด็จพระวันรัตน วัดป่าแก้ว ถวายพระพรขอพระราชทานโทษไว้ แล้วทูลแนะนำให้ทรงสร้างเจดีย์ไว้เป็นที่ระลึกเพื่อเฉลิมพระเกียรติยศ ที่ได้มีชัยชนะอันยิ่งใหญ่ในครั้งนั้น สมเด็จพระนเรศวรมหาราชจึงโปรดให้สร้าง

เจดีย์ใหญ่ขึ้นที่วัดนี้ เจดีย์ที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงสร้างขึ้นที่วัดนี้ ขนานนามว่า พระเจดีย์ชัยมงคล ต่อมาจึงเรียกวัดนี้ว่า “วัดใหญ่ชัยมงคล”

วัดมงคลปิตร

วิหารพระมงคลปิตร ตั้งอยู่ทางด้านใต้ของวัดพระศรีสรรเพชญ์ ภายในประดิษฐานพระมงคลปิตร ซึ่งเป็นพระพุทธรูปบุสสารีองค์ใหญ่องค์หนึ่งในประเทศไทย เดิมอยู่ทางทิศตะวันออกนอกพระราชวัง สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมทรงโปรดฯ ให้ชะลอมาไว้ทางด้านตะวันตก ที่ซึ่งประดิษฐานในปัจจุบัน และโปรดฯ ให้ก่อกมณฑปสวมไว้ ครั้นถึงแผ่นดินของสมเด็จพระเจ้าเสือ ยอดมณฑปเกิดไฟไหม้เพราะธูปบูชา ทำให้ส่วนบนของพระมงคลปิตรเสียหาย จึงโปรดฯ ให้ก่อสร้างใหม่แปลงเป็นวิหารแทน เมื่อเสียกรุงครั้งที่ 2 วิหารพระมงคลปิตรได้ถูกไฟไหม้ พระวิหารและองค์พระพุทธรูปได้รับการปฏิสังขรณ์ใหม่ ฝีมือไม่งดงามอ่อนช้อยเหมือนของเก่า บริเวณข้างวิหารพระมงคลปิตรทางด้านทิศตะวันออก เดิมเป็นสนามหลวง ใช้สำหรับเป็นที่สร้างพระเมรุพระบรมศพของพระมหากษัตริย์และเจ้านาย เช่นเดียวกับท้องสนามหลวงของกรุงเทพฯ

สมัยอยุธยาตอนต้น ยังมีได้กำหนดสถานที่สำหรับการพระเมรุไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้นเมื่อพระมหากษัตริย์เสด็จสวรรคตจะเลือกพื้นที่ว่างแห่งใดแห่งหนึ่งสำหรับการพระเมรุ เมื่อเสร็จพระราชพิธีแล้วบริเวณดังกล่าวมักจะสถาปนาวัดไว้เพื่อพุทธศาสนาเสมอ เช่น บริเวณวัดพระราม ที่ทำการพระบรมศพสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) เป็นต้นถึงรัชกาลสมเด็จพระเจ้าทรงธรรมจึงพบหลักฐานที่พอจะสันนิษฐานได้ว่าเริ่มกำหนดพื้นที่สำหรับการพระเมรุเป็นการเฉพาะ พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาบอกว่าเมื่อ พ.ศ. 2153 สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชักพระมงคลปิตรอยู่ฝ่ายตะวันออกมาไว้ฝ่ายตะวันตก แล้วให้ก่อกมณฑปใส่ไว้ ต่อมา พ.ศ. 2155 ทรงพระกรุณาให้พูนดินหน้าวิหารแปลงไว้เป็นที่สำหรับถวายพระเพลิง

พระมงคลปิตรนั้นสันนิษฐานว่าเป็นพระพุทธรูปองค์เดียวกับที่สมเด็จพระไชยราชาธิราชทรงโปรดให้สถาปนาขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2081 ดังนั้นพระราชพงศาวดารกล่าวว่า "แรกให้พูนดิน ณ วัดชีเชียง ในเดือน 6 นั้นแรกสถาปนาพระพุทธรูปเจ้าและพระเจดีย์"

หลักฐานจากข้างต้นสามารถอธิบายได้ว่า บริเวณทุ่งพระเมรุเดิม สมเด็จพระไชยราชาธิราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาวัดชีเชียง สร้างพระเจดีย์และพระพุทธรูปเป็นสำคัญ ต่อมา รัชกาลสมเด็จพระเจ้าทรงธรรมทรงพระราชดำริ กำหนดพื้นที่สำหรับการพระเมรุเป็นการเฉพาะที่ กลางเมืองบริเวณวัดชีเชียง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชะลอพระพุทธรูปสำคัญประจำวัด คือ พระมงคลปิตร มาประดิษฐานยังที่แห่งใหม่ ด้านตะวันตก และปรับปรุงบริเวณวัดชีเชียงไว้สำหรับการพระเมรุ ในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเสือเกิดฟ้าผ่ายอดมณฑปพระมงคลปิตรพังลง เศียรพระพุทธรูปหักลง จึงทรงพระกรุณาโปรดฯ ให้รื้อมณฑปสร้างใหม่ แปลงเป็นวิหาร ถึงรัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บรมโกศได้มีการบูรณะอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเสียกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. 2310 วิหารพระมงคลปิตรคงจะ ถูกเพลิงไหม้เสียหายเช่นเดียวกับวัดวาอารามแห่งอื่น พ.ศ. 2463 พระยาโบราณราชธานินทร์ สมุหเทศภิบาลมณฑลกรุงเก่า ได้ทำการบูรณะ พระกรขวาและพระเมาฬีครั้งหนึ่ง พ.ศ. 2478

วัดนิเวศธรรมประวัติ

ตั้งอยู่บนเกาะกลางแม่น้ำเจ้าพระยา ด้านทิศใต้ คั่นฝั่งกับพระราชวังบางปะอิน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้สร้างเลียนแบบโบสถ์ฝรั่ง เมื่อ พ.ศ. 2421 อาคารและการตกแต่งทำแบบโกธิค มีกระจกสีประดับอย่างสวยงาม ภายในเป็นแบบฝรั่ง แม้แต่ฐานที่ประดิษฐานพระประธาน คือ พระพุทธรูปมณฑลธรรมโมภาส และพระสาวกก็ไม่ได้ทำเป็นฐานชุกช้อย่างในโบสถ์ทั่วไป แต่ทำเหมือนที่ตั้งไม้กางเขนในโบสถ์คริสต์ ช่องหน้าต่างที่เจาะไว้ก็เป็นหน้าต่างโค้ง ที่ฝาผนังโบสถ์ด้านหน้าพระประธานจะเป็นภาพประติมากรรมกระจกสี เป็นพระบรมฉายาลักษณ์ของรัชกาลที่ 5

ด้านขวามือของพระอุโบสถนั้น มีหอแห่งหนึ่ง คือ หอประดิษฐานพระคันธารราษฎร์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปยืนปางขอฝน ตรงข้ามกับหอพระคันธารราษฎร์ เป็นหอประดิษฐานพระพุทธรูปศิลาเก่าแก่ปางนาคปรก อันเป็นพระพุทธรูปสมัยลพบุรี ฝีมือช่างขอมอายุเก่าแก่นับพันปี พระนาคปรกนี้อยู่ติดกับต้นพระศรีมหาโพธิ์ใหญ่ ที่แผ่กิ่งไปทั่วบริเวณหน้าพระอุโบสถ ถัดไปอีกไม่ไกลนักเป็นหมู่ศิลาชนิดต่างๆ ที่มีในประเทศไทย เป็นที่บรรจุอัฐิเจ้าจอมมารดาชุ่ม พระสนมเอกในรัชกาลที่ 4 เจ้าจอมมารดาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี และราชสกุลดิศกุล

เมื่อเข้าชมพระราชวังบางปะอินแล้ว สามารถเข้าไปชมวัดนิเวศธรรมประวัติได้ โดยกระเช้าสำหรับรับส่งผู้โดยสารประมาณครั้งละ 6 – 8 คน ค่าโดยสารแล้วแต่บริจาค

ภาคผนวก 4 : แบบประเมินกิจกรรมวันขึ้นปีใหม่

แบบประเมินโครงการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา

วันที่ 27 ธันวาคม 2550

สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โปรดระบุระดับความคิดเห็น และหากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโปรดระบุ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
กิจกรรม				
1. ความรู้ที่ได้รับจากการไปเรียนรู้ประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา				
2. จำนวนชั่วโมงในการเรียนรู้ในประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยามีความเหมาะสม				
วิทยากร				
3. วิทยากรบรรยายได้อย่างชัดเจน				
4. วิทยากรเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับฟังอบรมได้ซักถาม				
สถานที่				
5. สภาพและบรรยากาศโดยรวมของแหล่งประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา				
ทั่วไป				
6. การประชาสัมพันธ์โครงการเป็นไปอย่างทั่วถึงและทันเวลา				
7. โดยรวมท่านได้รับประโยชน์จากการการเรียนรู้ในประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา ในครั้งนี้				

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อื่นๆ

.....

ท่านคิดว่าในปีถัดไปควรจัดกิจกรรม ณ สถานที่ใด

.....

.....

.....